

ลักษณะและปัญหาทางการค้ากับต่างประเทศของไทย

นโยบายการค้าระหว่างประเทศในสมัยก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยของพวก
 เมอร์แคนไทลิสต์ ถือว่าโลหะเงินทองเป็นทรัพย์สินที่สำคัญที่สุด ดังนั้นจึงต้องพยายามแสวงหาโลหะ
 ชนิดนี้ให้โดยมากที่สุด และวิธีที่จะได้มากก็ด้วยการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศขึ้น คือ จะต้อง
 ส่งสินค้าออกไปขายมากกว่าที่ซื้อเข้ามา และมีความเชื่อกันอยู่ว่า ประเทศที่มีมูลค่าสินค้าออกมาก
 กว่ามูลค่าสินค้าเข้าจะได้เปรียบและจะต้องได้รับชำระส่วนที่แตกต่างกันนั้นด้วยโลหะเงินและทอง
 ด้วยเหตุนี้ลัทธิเมอร์แคนไทลิสต์จึงส่งเสริมให้มีการส่งสินค้าออกมากที่สุด ในขณะที่เวลานั้นก็จำกัด
 สินค้าเข้าให้โดยที่สุดด้วย แนวความคิดของพวกเมอร์แคนไทลิสต์ยังคงมีอิทธิพลต่อความคิดและนโยบาย
 ของการค้าระหว่างประเทศในสมัยปัจจุบัน และแนวความคิดเช่นนี้คือ ดุลยภาพการค้า

ตามความเป็นจริง ประเทศที่มีดุลยภาพการค้าขาดดุลย์ อาจจะไม่ต้องสูญเสียทองคำ
 หรือเงินตราต่างประเทศไปก็ได้ และล้าพียงดุลยภาพการค้าแต่เพียงอย่างเดียวไม่อาจใช้เป็นเครื่องวัด
 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศได้ เนื่องจากการค้าต่างประเทศมิได้ประกอบแต่เพียงสินค้า
 อย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังประกอบด้วยรายการอื่น ๆ อีกที่ปรากฏในดุลยภาพชำระเงิน แม้
 ประเทศที่มีดุลยภาพการค้าขาดดุลย์ แต่รายการรับของรายการอื่น ๆ มีมากกว่ารายการจ่าย ดุลยภาพชำระ
 เงินของประเทศก็อาจจะสมดุล หรือมียอดรายการรับมากกว่ารายการจ่ายก็ได้

ในด้านการค้ากับต่างประเทศของไทยนั้น จะพิจารณาฐานะของประเทศจากดุลยภาพ
 ชำระเงินแต่เพียงอย่างเดียวยังไม่พอเพียง เพราะในบางกรณี การที่ดุลยภาพชำระเงินเกินดุลย์
 ทั้ง ๆ ที่ดุลย์สินค้า บริการ และบริจาดเอกชนขาดดุลย์ ย่อมแสดงว่าในระยะนั้นประเทศคงจะ
 ได้รับเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศมีมากกว่าพอที่จะชดเชยกับยอดการขาดดุลย์นั้น หรือใน
 บางครั้งสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้าเข้ามาในประเทศบางรายอาจไม่มีการชำระเงินตราต่างประเทศก็ได้
 ฉะนั้น แม้ประเทศจะมีดุลยภาพการค้าเสียเปรียบ แต่หากสินค้าที่นำเข้าโดยไม่มีการชำระเงินตรา
 ต่างประเทศแล้ว จำนวนดุลยภาพการค้าที่เสียเปรียบอยู่ก็อาจจะลดน้อยลงหรืออาจได้เปรียบก็ได้
 สินค้าที่นำเข้าโดยไม่มีการชำระเงินตราต่างประเทศมีหลายประเภท เช่น สินค้าที่ได้รับความสะดวก
 ช่วยเหลือ ประเภทเครื่องเหล็กเครื่องจักร หรือเครื่องมือที่ชาวต่างประเทศนำเข้าเข้ามาใช้ในการ

ลงทุน สินค้าที่ซื้อเข้ สินค้าตัวอย่าง และของใช้ส่วนตัว เป็นต้น

สิ่งที่น่าพิจารณาอีกคือ ถ้าหากการช่วยเหลือจากต่างประเทศนั้นจะต้องยุติลงด้วยประการใด ๆ ก็ดี เช่น ไม่อาจกู้เงินได้ หรือต่างประเทศงดการช่วยเหลือลงแล้วประเทศไทยจะประสบกับปัญหาในเรื่องดุลย์การชำระเงินขาดดุลย์หรือไม่ สิ่งสำคัญ คือ การค้ากับต่างประเทศ เพราะจะเป็นวิธีที่โยกย้ายเงินตราต่างประเทศอย่างแน่นอนที่สุด ประเทศที่เสียเปรียบทางด้านดุลย์การค้าจะทำให้สูญเสียเงินตราต่างประเทศไป และหากไม่มีการหาเงินตราต่างประเทศมาเพิ่มด้วยการส่งสินค้าออกให้มากขึ้น หรือลดปริมาณสินค้าเข้าให้น้อยลง ก็อาจจะทำให้การเงินของประเทศไม่มีเสถียรภาพ

ก. ลักษณะการค้ากับต่างประเทศของไทย

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม เพราะสิ่งแวดล้อมทาง ๆ อาทิ เช่น ตั้งอยู่ในเขตร้อน (tropical) บนแหลมอินโดจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาณาเขตติดต่อกับพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย มีเนื้อที่ประมาณ 512,000 ตารางกิโลเมตร

เนื่องจากประเทศไทยมีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (Tropical Monsoon) มีฝนตกชุกพอสมควร ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำสำคัญหลายสายไหลผ่าน จึงทำให้เหมาะแก่การเพาะปลูก

ด้วยเหตุที่ดินฟ้าอากาศและภูมิประเทศอันเอื้ออำนวยกล่าว สินค้าหลักของไทยจึงเป็นสินค้าทางด้านเกษตรกรรมที่สำคัญที่สุด คือ ข้าว รองลงมาได้แก่ ยางพารา ข้าวโพด และไม้สัก ฯลฯ นอกจากนี้สินค้าทางด้านเกษตรกรรมแล้วยังมีอุตสาหกรรมเหมืองแร่ คือ ดีบุก และแร่ฟอสเฟต ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดีบุกมีส่วนทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยในอันดับสูง ส่วนสินค้าทางด้านอุตสาหกรรมอื่น ๆ แทบไม่มีเลย ไทยกลับต้องเป็นฝ่ายซื้อจากต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะลักษณะเศรษฐกิจของประเทศแบ่งส่วนประกอบที่สำคัญในการทำให้ประเทศขาดแคลนสินค้าที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมเพราะขาดทั้งกำลังทุน ประสิทธิภาพในการผลิตยังคงย่ำแย่ทำให้สินค้าประเภทอุตสาหกรรมไม่ก้าวหน้า หากจะมีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่บ้างก็เป็นอุตสาหกรรมเล็ก ๆ มากกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ในทศวรรษหลังสงครามโลกครั้งที่สองนี้ ช่วงปี พ.ศ. 2489 ถึงปี พ.ศ. 2498

เป็นระยะที่ไทยกลับเข้าค้าขายกับต่างประเทศใหม่หลังจากสงคราม สินค้าออกที่สำคัญของไทยใน
 ขณะนั้นได้แก่ ข้าว ยาง ดีบุก และไม้สัก ซึ่งมีปริมาณการส่งออกมากพอสมควรและขายได้
 ราคาดีด้วย ในขณะนั้นชาวไทยกำลังเป็นพันธมิตรกับชาติในตลาดต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะประเทศ
 ที่เคยผลิตสินค้าชาวออกขายแข่งกับไทย เช่น พม่า กัมพูชา เวียดนาม (ขณะนั้นเรียกว่า
 อินโดจีน) กำลังประสบความยุ่งยากทางการเมืองทำให้ไม่สามารถผลิตพืชผลต่าง ๆ ได้ทันความ
 ต้องการของตลาดโลก

เนื่องจากรัฐบาลไทยในขณะนั้นได้ตกลงทำสัญญาไครภาคีไว้กับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา
 และอังกฤษ ซึ่งได้มีการกำหนดราคาสินค้าออกของไทยไว้ด้วย แต่ในขณะนั้นเนื่องจากตลาดทาง
 ประเทศมีความต้องการสินค้าทางานพืชผลสูง จึงทำให้ราคาสินค้าออกของไทยพลอยสูงไปด้วย
 ซึ่งทำให้แตกต่างไปจากราคาที่กำหนดไว้ในสัญญาไครภาคีดังกล่าว ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการ
 ลักลอบส่งสินค้าออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการลักลอบส่งข้าวออก หลักฐานจากรายงานประจำปี
 ของธนาคารแห่งประเทศไทยกล่าวว่า การลักลอบส่งข้าวมีปริมาณถึงครึ่งหนึ่งของปริมาณข้าวที่ส่ง
 ออกโดยถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ในปี พ.ศ. 2490 รัฐบาลจึงได้กำหนดควบคุมส่งข้าว
 ยาง ดีบุก และไม้สักออกไปขายต่างประเทศจะต้องส่งมอบเงินตราต่างประเทศค่าขายของนั้น
 ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยในอัตราทางราชการดังนี้ คือ

ข้าว	กำหนดให้ส่งมอบ	100 %
ยาง ดีบุก และไม้สัก	กำหนดให้ส่งมอบ	100 %

แต่ผู้ส่งออกมีสิทธิขอคืนเพื่อเป็นค่าสินค้าที่เขาไครลดละ 50

ในปี พ.ศ. 2491 ประเทศไทยได้ลงนามในสัญญาการค้ากับญี่ปุ่น โดยตกลงกันว่า
 จะแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันตามรายการสินค้าที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการหักกลมมุลค่า ซึ่งคิด
 ราคาสินค้าเป็นเงินดอลลาร์ ส.ร.อ. สินค้าสำคัญที่ระบุไว้ในรายการสำหรับฝ่ายไทย คือ ข้าว
 สำหรับฝ่ายญี่ปุ่น คือ ผ้า ค้าย และเครื่องจักร

อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้อยู่ในประเทศไทยนั้น ฝ่ายญี่ปุ่นใช้อัตราทางราชการ ฝ่ายไทย

1 ธนาคารแห่งประเทศไทย ทัศนะวันครบรอบปีที่สิบ 2505 หน้า 35
 2 คู่มือแล้ว หน้า 36

ในระยะแรกกำหนดให้ใช้อัตรา 20 บาท ต่อหนึ่งคอลดาร์ ต่อมาในปลายปี พ.ศ. 2494 จึงได้กำหนดเป็นตรา ๆ โดยถือเอาอัตราเฉลี่ยของอัตราแลกเปลี่ยนเงินคอลดาร์ ส.ร.อ. ในตลาดเสรีเป็นเกณฑ์

ในระยะปี พ.ศ. 2491 - 2495 การค้าต่างประเทศของไทยอยู่ในลักษณะเกินดุลย์ เนื่องจากเป็นระยะที่การค้าและการผลิตของไทยเริ่มฟื้นตัว และสินค้าในตลาดโลกกำลังขาดแคลนถึงขีดสุดแล้ว

ในปี พ.ศ. 2496 การค้าต่างประเทศของไทยเริ่มขาดดุลย์เป็นปีแรก (ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สอง) เนื่องจากสินค้าเข้าได้เริ่มปริมาณมากขึ้น ในขณะที่เกี่ยวกับสินค้าชาวออกมีราคาตกต่ำลง รัฐบาลจึงได้เริ่มใช้นโยบายจำกัดสินค้าเข้าอย่างเข้มงวดกวดขัน โดยกำหนดว่าผู้ที่จะนำสินค้าเข้าทุกประเภทจากต่างประเทศจะต้องขออนุญาตจากกระทรวงเศรษฐกิจ เสียก่อน

ในปี พ.ศ. 2497 การค้าต่างประเทศยังมีจำนวนขาดดุลย์สูงขึ้น รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงนโยบายการค้า ได้มีการยกเลิกข้อบังคับให้ขายเงินตราต่างประเทศ ค่าข้าว และสัมปตาส่งออกบางส่วนแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยในอัตราทางราชการ

ในปี พ.ศ. 2498 ได้มีการยกเลิกการมอบขายค่างที่ส่งออก แต่ผู้ส่งออกจะต้องขายเงินตราต่างประเทศให้แก่ธนาคารรับอนุญาตหรือบริษัทรับอนุญาต ซึ่งจะรับซื้อในอัตราแลกเปลี่ยนเงินของตลาดเสรี และในปีนี้ได้มีการยกเลิกสัมปตาค้าขายกับญี่ปุ่นด้วยวิธีหักลดมูลค่าซึ่งได้ทำไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2491 และหันมาใช้วิธีปกปิดทางการค้าและการชำระเงินระหว่างประเทศแทน

ในระยะปี พ.ศ. 2499 สินค้าออกซึ่งเป็นสินค้าหลักของไทยได้ประสบภาวะความไม่แน่นอนของตลาด ซึ่งมีผลให้ระดับราคาของสินค้าออกไม่แน่นอนไปด้วย

ในช่วงระยะปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา เป็นระยะที่รัฐบาลกำลังเร่งรัดพัฒนาการเศรษฐกิจ และการพัฒนาทำให้เศรษฐกิจขยายตัวและผลผลิตทางด้านการขยายตัวขึ้น ในระยะปี พ.ศ. 2502 เป็นระยะที่ข้าวโพด ปลูก และมันสำปะหลัง เป็นสินค้าออกที่มีความสำคัญขึ้น

ข. ปัญหาการค้ากับต่างประเทศของไทย

การค้าขายกับต่างประเทศนั้น ตามองแต่เพียงผิวเผินอาจจะเห็นผลดีแก่ประเทศมาก

กว่าที่จะเป็นปัญหา แต่ถาพิจาณาถกกันโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่า ประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยในขณะนี้ก็มีปัญหาทางการค้าอยู่เสมอ ประกอบกับสินค้าออกของไทยเป็นสินค้าประเภทเกษตรกรรมเสียเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ประเทศไทยมักจะเสียเปรียบทางการค้าในระยะหลัง ๆ สิ่งนี้มักจะตกอยู่ในฐานะประเทศผู้ซื้อมากกว่าที่จะเป็นประเทศผู้ขาย

คนไทยส่วนมากมีอาชีพทางเกษตรกรรม สินค้าออกของไทยจึงเป็นสินค้าเกษตรกรรมหรือสินค้าขีปนุธ ซึ่งเสียเปรียบสินค้าประเภทอุตสาหกรรมในซอที่วาระกับราคามักจะไม่แน่นอน กองชนอยู่กับดินฟ้าอากาศ ความต้องการของตลาด หากปีใดภูมิอากาศไม่อำนวย เช่น เกิดฝนแล้งหรือฝนตกหนักจนเกิดอุทกภัย จะทำให้การเก็บเกี่ยวพืชผลได้น้อย นอกจากนี้ความผันผวนของตลาดต่างประเทศก็มีความสำคัญอยู่ในขั้นเคยในการที่จะทำให้ราคาสินค้าออกเหล่านี้สูงขึ้นหรือลดลง และสินค้าประเภทนี้ส่วนใหญ่ก็จะเก็บไว้นานพอควรต้องรีบขายเพื่อมิให้ราคาทุนมากนัก สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของการค้ากับต่างประเทศของไทย

การเพิ่มของประชากรก็นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญ ประเทศไทยเคยผลิตสินค้าได้มากพอสมควรที่จะส่งไปขายยังต่างประเทศใคบาง แต่ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากจำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำนวนผู้บริโภคในประเทศจึงมีมากขึ้นด้วย ทำให้ปริมาณสินค้าออกที่ส่งไปขายต่างประเทศลดจำนวนลง ในขณะที่เดียวกันสินค้าเขาจากต่างประเทศก็เพิ่มปริมาณมากขึ้นเนื่องจากมีผู้บริโภคมากขึ้นดังกล่าวแล้ว

รัฐบาลได้พยายามแก้ปัญหาทางการค้าด้วยวิธีส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าออกจำหน่ายได้โดยไม่ต้องพึ่งสินค้าจากต่างประเทศโดยไม่จำเป็น และเพื่อเป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมที่เพิ่งขึ้นใหม่ (infant industry) ทำให้รัฐบาลต้องจำกัดจำนวนสินค้าเขาลง แทนนโยบายเช่นนี้จะมีผลทำให้รายได้ของประเทศลดลงไปด้วย เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของประเทศมาจากภาษีศุลกากร ซึ่งมาจากการเก็บภาษีจากสินค้าเขาและสินค้าออกนั่นเอง แต่สินค้าเขาออกนั้นมีการเก็บภาษีอยู่เพียง 6 ชนิด ได้แก่ ข้าว ไม้ ยางพารา หนังสักว ฝ้ายเหล็ก และไหมดิบที่ยังไม่ตีเกลียว (สำหรับไหมดิบนี้เพิ่งเริ่มเสียอากรในปี 2512) ดังนั้นรายได้ส่วนใหญ่ของประเทศจึงมาจากภาษีที่เก็บจากสินค้าเขา

หากจะพิจารณาในแง่ของระดับราคา สินค้าออกของไทยก็ตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบอีกเช่นกัน เพราะสินค้าทางค่านเกษตรกรรมมักจะมีระดับราคาไม่แน่นอนและมีแนวโน้มในทางต่ำลง หากปีใดฝนแล้ง หรือประสบภัยธรรมชาติกันแล้วผลผลิตที่ได้อาจจะยิ่งลดน้อยลงไปด้วย

ปัญหาทางค่านสินค้าออกของไทยพอสรุปได้ดังนี้

ชาว ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สองมานี้ เนื่องจากการเพาะปลูกข้าวของไทยได้เพิ่มปริมาณขึ้นถึง 3 เท่าตัว แต่แนวโน้มโดยทั่วไปปรากฏว่าผลผลิตต่อไร่ต่ำลง⁵ เนื่องจากพื้นที่นาคอยความสมบูรณ์ลดลง น้ำไม่เพียงพอ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล

ยาง ยางของไทยยังมีคุณภาพต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เนื่องจากยังมิได้มีการปรับปรุงทางด้านการหาพันธุ์ดีและกรรมวิธีใหม่ ๆ ในการผลิตยางแผ่น นอกจากนี้ปริมาณการผลิตยางมักจะมีขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่เสมอ

ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ได้มีการลดปริมาณการผลิตและจำกัดการส่งออกยางออกเพื่อป้องกันยางล้นตลาด ปัญหาของยางนั้นนอกจากจะคอยทางค่านคุณภาพแล้วยังจะต้องแข่งขันกับยางเทียมซึ่งกำลังมีตลาดโลกอยู่ในขณะนี้ อย่างไรก็ตามความต้องการยางธรรมชาติก็ยังจะมีอยู่ และปัจจุบันนี้ไทยมีจำนวนมากขึ้น ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะทำอย่างไรจึงจะเร่งผลผลิตให้เพิ่มมากขึ้นอีกได้

ตะกั่ว ในปีหนึ่ง ๆ ไทยส่งตะกั่วออกไปขายยังตลาดโลกเป็นจำนวนมีขนาดเล็ก ได้มีการประชุมคณะมนตรีตะกั่วแนะนำให้มีการแก้ไขอัตราส่วนการส่งออกของประเทศผู้ผลิต และกำหนดระดับราคาให้สูงขึ้นและมีผลช่วยกระตุ้นให้มีการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นวิธีแก้ปัญหาดัชนีราคาตลาดได้ แต่เนื่องจากราคาตะกั่วยังไม่อยู่ในลักษณะที่มีเสถียรภาพจึงทำให้เศรษฐกิจของประเทศผู้ผลิตพลอยได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย ได้มีการตั้งกองทุนรักษาระดับราคา (Tin buffer stock) และมีการกำหนดโควตาในการส่งออก ตลอดจนการตั้งสภาตะกั่วระหว่างประเทศ (International Tin Council) ขึ้น และร่างสัญญาตะกั่วระหว่างประเทศขึ้นในปี พ.ศ. 2496 ประเทศไทยได้ลงนามในสัญญาตะกั่วระหว่างประเทศในฐานะประเทศผู้ผลิตด้วย

ชาวโพท ประเทศผู้ซื้อที่สำคัญของไทย คือ ญี่ปุ่น แต่ปัญหาทางค่านชาวโพทของไทย คือ คุณภาพยังไม่ดี มีความชื้นสูง นอกจากนี้ระดับราคายังโน้มต่ำลง ญี่ปุ่นซึ่งเป็นลูกค้าที่

5 + 5
 ป่วย อิงภากร - สุภาพ ยศสุนทร เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย
 (ประมวลมิตรการพิมพ์ พระนคร 2498) หน้า 26

สำคัญของไทยก็จะเล่นตัวมีการรวมกันซื้อข้าวโพดไทยโดยการกคราคาให้ต่ำ พร้อมกับส่งผู้แทนมาค้าเนิรการส่งออกเอง ทำให้ราคาซึ่งควรจะขายได้สูงกว่าที่เป็นอยู่กลับลคต่ำลง

ปด ปัญหาอยู่ที่ไม่สามารถเพิ่มปริมาณให้ทันความต้องการของตลาดโลกได้ นอกจากคุณภาพของปดจะต่ำกว่าดินแล้วยังมีการปลอมปนคุณภาพอยู่เสมอ ทำให้ผู้ซื้อในต่างประเทศขาดความเชื่อถือ

ไม้สัก ไม้มีการตัดไม้กันเป็นจำนวนมากไม่สมดุลยกับปริมาณการปลูกเพิ่ม ประกอบกับไม้ที่ปลูกใหม่จะทองดำในระยะเวลานานพอสมควรกว่าจะตัดใช้ได้ กังนั้นปริมาณการส่งไม้สักออกจึงลคดน้อยลงเรื่อย ๆ ในขณะนี้รัฐบาลได้มีโครงการบำรุงรักษาป่าและสงวนป่าไม้ หากได้ดำเนินไปทามโครงการแล้วอาจจะทำไทยผลิตไม้สักกว่าในปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีสินค้าออกอื่น ๆ อีกบางเล็กน้อย จึงพอสรุปได้ว่า สาเหตุที่ผลิตของไทยไม่สามารถผลิตได้มากเท่าที่ควร และไม่สามารถปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นได้นั้นเนื่องมาจากจุดบกพร่องบางประการ คือ

1. เกษตรกรส่วนมากมักมีที่ดินมากหลาย ไม้ที่ขึ้นเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่มักจะเช่าที่ดินในการเพาะปลูก จากสถิติปี พ.ศ. 2510 - 2511 ปรากฏว่าจำนวนครอบครัวชาวนาในภาคกลาง 328,766 ครอบครัว เป็นผู้เช่าถึง 168,467 ครอบครัว⁶

2. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ กรรมวิธีในการผลิตยังล้าหลัง กองพึงธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่

3. ขาดกำลังทุน เกษตรกรไม่มีเงินทุนที่จะดำเนินงาน หรือหากจะมีอยู่บ้างแต่ก็ไม่กล้าเสี่ยง เพราะความไม่แน่นอนของตลาดจึงไม่แน่ใจว่าผลที่ได้จะคุ้มกับที่ลงทุนไป

4. การชลประทาน เนื่องจากการชลประทานขยายได้ชามาก ประกอบกับเครื่องมือขนาดเล็กใหญ่ที่มีราคาแพง เกินความสามารถของ เกษตรกร

5. ตลาด ไม้เป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งมักเป็นอุปสรรคมันทอนกำลังใจ เกษตรกรโดยเฉพาะผู้ปลูกไม้จะเล่นตัวอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ปลูกเห็นว่าไทยเป็นตลาดสินค้าที่เล็กมาก ตลาดส่วนใหญ่ของผู้ปลูกอยู่ในยุโรปและอเมริกา ประกอบกับเครื่องมือในการต่อรองราคาของไทยไม่มีเลย ไทยต้องพึ่งลิเภาของผู้ปลูกเพราะมีราคาถูกกว่าสินค้าจากยุโรปและอเมริกา และไทยกำลัง

ของการสินค้าเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ ส่วนทางด้านผู้ลงทุนนั้นแม้ผู้ลงทุนจะไม่ซื้อสินค้าจากไทยเลย
ผู้ลงทุนก็ไม่เดือดร้อน ผู้ลงทุนกำลังแสวงหาตลาดใหม่ ๆ เพื่อทำการค้า เช่น ในแอฟริกา

แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจของชาติ ซึ่งรัฐบาลถือเป็น หลักปฏิบัติที่สำคัญในการที่จะดำเนินการ
การตามแต่เจ้าเงินทองอาศัยเงินทุนเป็นหลัก และเงินทุนนี้ คือ เงินตราต่างประเทศเพื่อที่จะนำ
ไปซื้อสินค้าประเภททุนและประเภทอื่น ๆ จากต่างประเทศ เป้าหมายประการสำคัญของการพัฒนา
เศรษฐกิจก็คือการรักษาสถียรภาพทางการเงิน การเศรษฐกิจ และทางด้านการค้าระหว่าง
ประเทศ และเนื่องจากการค้าต่างประเทศของไทยประสบกับปัญหาดังกล่าว การที่จะช่วยรักษา
เสถียรภาพทางการเงินด้วยวิธีการควบคุมเงินตราต่างประเทศจึงจำเป็น อีกประการหนึ่ง
เนื่องจากไทยต้องติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ จึงควรรักษาค่าของเงินบาทให้มีเสถียรภาพมาก
พอสมควร การควบคุมเงินตราต่างประเทศนับว่าเป็นวิธีการสำคัญอันมีส่วนช่วยให้เงินตราภายใน
และต่างประเทศมีเสถียรภาพ ทั้งนี้เพื่อไทยบรรลุผลตามเป้าหมายของการพัฒนาการ เศรษฐกิจของชาติ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาถึงการควบคุมเงินตราต่างประเทศของไทยภายหลังสงคราม
โลกครั้งที่ 2 ซึ่งได้มีการแยกเป็น 3 ช่วงระยะเวลา ดังที่จะกล่าวในบทต่อไป